

FESTA

TARDORAL

Le gris des ciels du Nord dans mon cœur est resté.

GEORGES RODENBACH.

Ja tornes, oh Tardor, i encara't soc fidel
i em plauen tos bells jorns de pau i de tristesa;
i quan el sol se pon la serenor del cel
que vessa dins mon cor un bàsem tot doleesa.

Ja tornes, mes daurat, i en ton paisatge mort
jo miro'ls arbres grans que la Tardor desfulla;
els arbres resignats que en lenta pluja d'or
plorant sota'l cel gris es moren fulla a fulla...

¡Oh, si pogués un jorn doleíssim de Tardor,
finit ja'l meu eamí morir suaument d'amor
els braços cap al cel, al caure la vesprada!

Fugir Realitat que no he compresa mai,
i rebre sobre'l front en mon darrer desmai
el plor de fulles d'or dels arbres de la prada!

ALBERT PIERA.

La Haia, 1917.

CRONICA QUINZENAL

11 DE JUNY DE 1917

No en ſom molt lluny i ens en fem creus encara.

Ha paſſat el moment paoròs; i l'eſgarrifança perdura simbòlica i allissonada.

Una vegada més, l'ànima de la multitut, crèdula, ingènua i ſuperſticiosa, tingué'l bon encert no obſtant, d'amidar en la gran perspectiva miſterioſa, tot el valor de l'amenassa fetixista, amb l'agravant d'eſſer militar i preparada.

—Una conſpiració, una revolta, un cop d'Es-tot,—ſe deia—i en tota la urbs, de cap a cap de la ciutat, ſemblava veure-s'hi la ferma parodia d'un dia progresista, amb tot l'aditament de pronunciaments, *bandos* militars, ſedicions, i els clàſſics alsaments inſospitats amb aquelles algara-des pintoreſques en cada barri, preſidides pel retrat d'en Zorrilla i la eſpasa furibonda d'en Joan Prim.

Conſequencies immediates de les Juntes de De-fenſa,—deien altres;—i recardaven els geſtes heroics dels cavallers fernandins, les paraules d'honor empenyades, les austeres agitacions isabeli-nes; i tot era parlar d'honor, de rivalitats, de pleiteries, i vexacions, i eſcarnis a la llei, i als drets, i al *fuero*...

Reverdien els bons temps republicans, i en l'ànſia tota d'aquell eſpai ſilenciós d'unes hores inconcretas, s'hi agitava la pleiòrica inſubordi-nació que havia de redimir tantes i tantes des-ventures. La bravesa, el temperament, ſe des-bocaven indomables; i a tot el peſimisme inſur-gent d'unes raons tàcitament expreſades contra tots i de tothom, s'hi oposava l'*imperatus* avasalla-dor dels galons, els ſabres, l'armament d'una vo-luntat poderosa que llenſava'l *veto* i feia poſſible la bancarrota des de dalt, oferint l'eſpectacle tan inſòlit de moſtrar les més pures arrogancies au-toritaries contra el propi poder i eſclusiva domi-nació.

Ja no hi havien homes, hi havien categories; ja no ſ'acataven les lleis, s'obria pas a la voluntat pàrticular.

Ja no eren els obrers, els innominats, els eterns protestataris, els que arrossegaven les ſeves quei-xes i diatribes al peu mateix de les fàbriques, dels tallers, i es revoltaven a la plassa, i decre-taven la vaga, i eſpaordien tots els àmbids, amb l'amenassa conſtant del motí i les destruccions...

Amb això, al cap i al fi, la ciutat hi estava acostumada.

Era molt mes, i amb més transcendencia. Eren els funcionaris, els de la força, la ſensatesa ma-teixa, la disciplina i el códic, qu'es tornaven a-gresius i pendenciers; i crepidant en totes les àn-sies i aspiracions acumulades, ſe llenſaven al ca-rrer, pujaven als palaus, s'encasquetaven els tro-feus i dirimien les ſeves rivalitats d'igual a igual, amb la ſupremacia d'un poder legislador, pro-ſtestari al mateix temps.

No hi havia per menys. S'havia arriuat a la fi; la gran transformació ſ'imposava.

I en totes les eſferes repercutí'l crit ſagrat: ¡Visca l'exèrcit!

Les tombes d'aquells vells quefes d'apostolats i quimeres, s'estremiren immediatament. Els Cas-

ſinos celebraren juntes per a pendre determina-cions; els polítics ſe posaren trascendentals; i mentrestant, les forces impacientes esperaven aquartelades els acords juramentats que tenien d'eſgrimir tot l'eſcarnit valor tradicional de la rassa més *conſpicua* i eſpanyola.

Fins hi hagué eſcriptor que adivinà en la pau-ra de la nit la miſterioſa ſombra del bon ſenyor d'Aviraneta, emboçat farrenyament i amb les pistoles a punt, planant per damunt del castell maleit.

Els rotatius de Madrid arriwaren amb aquelles titulars paoroses de *La tempeſtad ſe avecina*, i ens donaven compte dels Concells de darrera hora, dels manaments militars, de les diſposicions gu-bernamentals.

Aquí, aquí, a Barcelona, era on havia d'es-clatar la revolució, on tenia el *foco* el ſeu predomi-ni i inquebrantable vigor, on s'hi creia més arraigada la diatriba fulminant.

A altes hores de la nit anarem a la Central de Telègrafs. Trobarem uns prohoms que esperaven els despatxcs.

—No, no es hora encara,—ens digueren.—No s'arriba a un acord, hi ha discrepancies entre'ls quefes.

I esperarem una mica contrariats. Deſprés, rambles avall, en les vies de més moviment; grupus i més grupus que esperaven impacientes tam-bé, tal volta la conſigna, la bandera del combat, els utensilis per a la lluita, tots amb el frenesi de la bullanga en perspectiva, el crit o el cop a punt d'estallar.

Total. Al fer-se de dia, l'aigua mansa altre cop; el bon criteri ſ'imposava, no hi havia acció, ni determini, ni inſurgencia.

En Santos Oliver, desde *La Vanguardia*, predi-cava la calma i el bon ſeny, ſense, per xò, que's despreciés la llissó i la llevantada.

Perquè?—ſe preguntaven tots els ſenyors Es-teves tot prenent la xacolata. I, ¡oh paradoxa d'actualitat! els morigerats, els reverents, els irò-nics, que ho eren tots els que en altres dies ſon els més ſempiterns revolucionaris, conſtestaven que tot era motivat per unes pessetes, per uns ga-lons, per uns ascensos. Però, es que'l poble bada-va? No, el poble eſtigné a la perspectiva, no s'in-teressa, renunciava a la brega fraticida, i una vegada més determinà no fer cas de les plàtiques de familia.

Sobretot quan ſe tracta d'una familia que no es la seva.

J. VIVES i BORRELL.

festa

EL TROVADOR DEL SEGLE XX

Es el Palau del Comte de Molsaverda.

El comte té una filla, de qui n'es pare. La filla es comtesa i te'ls ulls negres, les celles sedoses, els llavis carmins, les galtes roijes i el coll blanc, de cigne. Una meravella de cara; la comtesa hi te les mans de plata, en l'art de pintar-se els llavis, d'ensombrir-se els ulls i de posar-se el blanquet. Una preciositat de comteseta segle XX.

La comteseta té *miss*, parla, doncs, l'anglès i'l francès i'l castellà. La comteseta pinta i, com totes les comtesetes, pinta naturalesa morta; flors especialment; les seves flors no enganyen les abelles, les mosques, però, hi van i s'hi embruten. La comteseta toca, i toca el piano (son pare la pianola) Schumann, Listz, Beethoven i Albeniz surten de ses mans fets una desgracia. La comteseta juga al tennis, al polo i fins una vegada va fer el solitari; es amassona, fuma egipcis i a ratos perduts fa *versos*, en castellà *por supuesto*.

Son les sis del vespre; la filla del seu papà avui té *spleen* i no llegeix, ni pinta, ni toca, gratis sia Deu. S'està a la tribuna amb el setter jegut als peus. Carrer amunt i carrer avall, els vulgars mortals deambulents, el carrer es de poca passada, xò vol dir que hi transita poca gent. Al lluny se senten, confoses, les notes esvalotades d'un piano de maneta. La comteseta fa un gest dispendent, meitat menyspreu, meitat enveja; en el fons de la seva consciencia troba que el de *rodada* ho fa més bé que ella. Les notes callen.

La comteseta badalla i'ns ensenya unes dentetes menudes, que quan roseguen una reputació agena, hi fan cada forat, com no hi faria un ratolí en un formatge de bola.

La comteseta, perxò *es chic*, amb mandra i tot son gest es elegant; dibuixa ses línees una bata de tul, amb volants i *valenciennes*, model d'un dels mellors modistos de la *rue de la Paix*. Sos dits ociosos, ben cuidats, quines ungles fines, punxagudes, d'aristòcrata, son un bon reclam a l'habilitat de la manicura, s'entretenen nuant i desniant un mocador de batista, diminuint com el nas quina neteja li està encomanada.

Amb l'estona que fa que contem això, ja son quarts de set.

Es l'hora.

Dessota la tribuna, s'ou trempar un violí. Les cordes a tò, el concert comença.

I puijen les notes tremoloses i suaus i fines. La comteseta somriu; li plau la música. Mes la comteseta, espera; hi ha quelcom que ella sab que esdevindrà, i espera.

Una veu mascle s'arrenca a cantar, planyivolament, després del preludi. La comteseta somriu; xò es lo que esperava. La veu es dolça, manyagadora, humil i parla d'amors, de sofriment de l'ànima enamorada, de mirades *assessinas*, i tot cantant s'anima, pren coratge i en sa cançó hi han frasses crues, apremiants, exigents.

La aristocràtica poncella—fioreta de drap de saló—escolta complascenta. Sos ulls negres i fonsos com un gorc ja! brillen a l'ombra de les pestanyes pulides a la *brillantina*.

La veu ha callat. Altre volta el violí gemega. I'l cantaire hi torna. La comteseta treu el cap discretament; el d'abaix s'anima i sa cançó es valenta i parla de felonies, i de traicions, i de

morts i de desgracies per culpa d'aquells ulls robadors de tranquil·litat i la veu del gentil cantaire—irada deixa escapar un gall, però acaba i acaba jurant ferse seu aquell cor, i aquelles celles i aquells ulls.

La comteseta s'es comosa i s'aixeca, treu el cap enfora; d'una bossa perfumada en retira quelcom que amb gest graciós envia al gentil trovaire. Un drinc se sent; aquest recull lo que ha dringat i ho besa. ¿Una medalla? No, lectora ingènua; no, crèdul lector. Deu cèntims.

El gentil trovaire aixeca el cap, saluda, enfunda el violí i devalla ranqueijant carrer avall. La comteseta el veu marxar amb certa recansa.

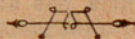
Demà tornarà, i cada dia, fins que'n vindrà un altre a fer-li la competencia.

Magi Minerva

RECORT D'AMOR

Ja'ls cap-al-tarts ombrivols mes conviden al suau reculliment d'alguna esglesia que a passejar per verdes margenes. Ja no es l'espiga rossa qui's bressola, vessant de la faldada, dalt la testa de la gentil espigolaira; ara es lo pàmpol nervut qui's mostra al aire tapant el dolç raïm de suc melific. No xiscla l'oronell dessota'l ràfic on son niu hi encastà en la primavera, ni'l rossinyol refila en la malesa que de brosta punxanta'l niu ampara: el piuleteig, tan sols, en la porxada oim del bru pardal, ¡música trista! I avui a ta finestra qui hi colpeja no es pas aquell minyó que al maig venia si curull lo sarró de belles notes no menys prenyat el cap d'ilusions belles; i axis com allavors te saludava i aller, lo cap alt, lo pit enfora, avui tot moix, cap cot, corva l'esquena, te ve a donar l'adeu fins altra anyada. Lo setembre fineix, i del gran temple on la llum de Minerva mai s'apaga altra vegada ja les portes s'obren i prodig nos convida a fer-hi entrada. Serà forçòs deixar-te, vida mia; i prou sab lo meu cor que el comiat pendre si una part se'n vé am mi una altra se'n queda; i amb el cor trosseijat, pel mon fent via fins a heurer del retorn la ditxa inmensa els jorns, de llars, siràn inacabables, que mai serà prou prest per retrobar-nos Mes tot sia per tu. Vaig a fè'm home; tant-sols jo vui de nostre amor en premi endur-me'n un recort que no s'esborri: vols dar-me un llarc petó, dolça estimada?... No dius que *nó*, ni un *sí* tens per resposta? Ah! si; ja sé: es que'ls petons, m'aimia, nos donen ni's demanen, sols se prenen, se roben a traició, ¡com jo faig ara!

J. VILADOT PUIG.

Una bogeria

Les meves aficions al excursionisme m'havien dut a fer una curta estada en un poblet de la mateixa província de Barcelona, quin nom no crec precisament mencionar.

Per més admiració que un senti envers les inagotables belleses de la Natura, una excursió sens companyia, sens tenir a qui comunicar les nostres impresions, resulta queicom avorrida. Aixís es que, creient trobar un excelent company en el meu amic Gerard, qui era excursionista de primera fila, vareig decidir-lo a que m'acompanyés; i com el nostre intent no era pas el de quedar-nos en el poble, que com tots els poblets petits era molt quiet i trist, varem emprendre una excursió cap a les muntanyes del voltant.

Era al mes d'abril. Deixàrem el poble tan de jorn que la sortida del sol ens atrapà quan ja erem dalt de tot de la muntanya. El dia es presentava esplèndid. El cel estava serè; sols al cantó de llevant hi havia uns nuvolets tenyits de roig per la resplandor del sol ixent.

Quin espectacle més encantador el de la vinguada d'el jorn! Com m'extasiava, completament encisat, contemplant la bellesa del comensament del dia!

De bona gana m'hauria aturat allà, fins que'l gran astre hagués aparegut per complert. Però el meu amic Gerard no volia detenir-se. Els seus ulls no veien la poesia d'aquell hermós espectacle; ell no tenia altre afany que'l de caminar sempre, com si volgués fer la competència an aquell gegant de les sabates de set llegües. No veia rès; arbres, roques, tot s'ho mirava indiferent, sens una petita exclamació de joia que demostrés la seva admiració al contemplar aquells magnífics paratges.

Com m'arrepentia d'haver escullit aquell company, quin únic goig era caminar, veure moltes coses, sens ficar-se en cap!

Li passava com als que llegeixen molt, però depressa, sens treure cap resultat de la lectura. Ell també volia veure molt, però amb el seu afany de caminar, de descobrir més terreny, li passaven desaperebudes les admirables belleses de tots aquells paisatges.

A mig dematí, i contra els meus presagis de bon temps, el cel, que s'havia mantingut fins aleshores serè, s'anà cubrint de nuvoles, no tardant molt a posar-se a ploure de valent.

En altre ocasió, aquella inesperada pluja m'hauria contrariat en gran manera, però a dir veritat, aquell dia gaire bé em va alegrar, doncs ben aviat varem trobar refugi en una masia que hi havia no gaire lluny d'ont erem. I dic que'm va alegrar, perquè ja començava a estar cansat de seguir el ràpid pas d'en Gerard.

L'amo de la masia, un pagés d'una cinquantena d'anys, que degut també al mal temps havia tornat a casa, i la seva muller, que trastejava per allí, ens aculliren amb la brusca afabilitat de qui no té molta costum de rebre visites com la nostra.

Tant en Gerard com jo començàvem a tenir gana, aixís es que varem encarregar que'ns preparessin un bon dinar.

Mentres a fora seguia plovent a més no poguer, caient unes gotes com sigrons, nosaltres passàvem el temps fumant un cigarro darrera l'altre i ja devia esser el quart o quint que cremàvem, quan entrà a la masia un pobre home, ja vell, d'aspecte miseríós, però net. Arribava tot mullat; la poca roba que cobria son còs estava plena d'aigua i se li arrapava a la pell. Al donar el Deuvsuau ens mirà recelós, com si temés queicom de mi i d'en Gerard.

—I doncs, Joan? No vos creia pas per aquí, — li digué l'home de la casa.

—Oh! No m'hauria pas atrevit a entrar si no hagués estat per aquesta mateixa pluja que m'ha deixat més moll que un peix.

—Bé, home, no vos encaparrreu per això; precisament vos guardava un gec i uns pantalons que crec que farien per vos. Passeu, passeu allà dintre que vos canviareu aquesta roba.

El pobre vell obeí molt content.

La cara d'aquell home m'interessava. Portava els cabells llargs i la barba en desordre; tenia els ulls petits pero animats d'una vivor extraordinaria, que desdeia completament amb son caminar encorvat i sa cara arrugadíssima. La seva veu era fosca i enraonava amb un xic de dificultat.

Ben poc va tardar a haver-se mudat la roba. Quan va tornar a apareixer ens mirà altre volta amb temor, i sens reparar que seguia plovent amb furia, es disposà a anar-s'en.

—Però, ont aneu? No veieu que està plovent encara?—li cridà l'amo de la masia.

Ell, mirant-nos per tercera volta recelós, replicà, com referint-se a mi i al meu amic.

—Tampoc hi estaria bé jo aquí, que hi ha tanta gent dolenta que m'odia per aquest món...

—No temeu rès, Joan; son gent de pau.

En Gerard, prenent-ho malament, volia demanar una explicació a les paraules del pobre vell, vareig pregar-li que callés. Repeteixo que l'aspecte d'aquell home m'interessava.

Fent la veu lo més amable que'm fou possible, li vareig preguntar:

—Qué es lo que vos fa temer de nosaltres? bon home.

—No ho sé; tothom m'en fa prou de por; i per això fuijo de tothom; que tothom també s'allunya de mi... Com que tots ho ceneixen que jo soc boig...

Confesso que no vareig poguer amagar un moviment mig de temor mig de sorpresa. El vell ho notà i després d'esclafir amb una gran rialla, continuà:

—Veieu? vos també, com tots, voldriau apartar-vos de mi ara que sabeu que soc boig; pero no temeu rès, que no tinc de fer mal a ningú ja. Deu va volguer donar-me el goig de castigar per la meva mà a l'home que més m'odiava; que hi fa que per això hagi tingut de passar els meus millors anys a presiri...?

Les paraules del vell, pronunciades amb sa veu fosca, que acabava de donals-hi un aire de misteri, ens sorprengueren i despertaren la nostra curiositat. Ens sabia greu que aquell home, que's reconeixia boig, s'en anés sens donar més indicis o detalls de la seva bogeria.

Però la nostra curiositat va quedar ben satisfeta, doncs el pobre home va assentar-se, lo que'ns indicà que lo que anava a contar no era curt, i ens explicà lo següent:

—El meu pare era un pagés de caràcter sorrut i farreay. No tenia més que dos fills: el més gran jo... el boig... si, el boig... perquè des de petit no m'he sentit dir altre cosa. L'altre, que tenia dos anys menys que jo, era l'intelligent, el savi.

Durant els nostres primers anys, ens varem criar junts, però quan ja forem un xic grans a mi em varen dedicar a treballar la terra i al meu germà el varen enviar a ciutat per a que s'instruís. Com qu'ell era tan entenimentat!... Jo no hauria pas servit per a estudiar; ni mai volgueren provar de fer-me anar a l'escola, perquè prou savien que era un atolondrat, un boig...

M'ho havia sentit dir tantes vegades qu'era boig! El meu pare, que no'm podia veure, era el qui mes m'ho deia. Després els moços de casa, la gent del poble, tothom m'ho repetia; tothom, menys la mare, Deu la tingui vora seu, que m'estimava molt. Ella era la única persona que no deia que jo estava foll. Me devia tenir compassió.

Pobre mare! Com me l'havia estimada sempre! Jo sabia que les males llengües no parlaven gens bé d'ella; la gent, sens midar la magnitud de la calúnnia, parlava d'uns passats amors... d'adulteri. I per això el meu pare odiava an ella i a mi, que passàvem amb resignació els dies, sofrint i callant, i aguantant males cares i pitjors tractes.

festa

La nostra vida de continuat calvari era insoporable.

Passaren anys. Mentres el germà petit, a ciutat, amb l'excusa de seguir no sé quina carrera, no feia més que divertir-se i carregar-se de vicis, jo em veia obligat a fer les pesades feines del camp, atipant-me de treballar... No m'hauria sapigut gens de greu, si al finir el jorn, la meva tasca ja complerta, de retorn a casa, hagués trovat que'l pare me tractava amb l'apreci que's mereix un fill, si la seva cara farrenya hagués tingut una mitja rialla, encara que fos de compassió, per a mi, per al boig... Però nó; era tan gran l'aversion que jo li devia inspirar, tan fort l'odi qu'em profesava, que no tenia per a mi mes que reganys i maltractes...

Potser jo no mereixia altre cosa, perquè de totes maneres, els meus continuats esbogerraments i tonteries em feien extrany als demés... Si, jo era boig, per tothom, fins per mi, menys per la meva mare, que era una santa. Pobre dona! Cada dia que passava era de suplici per ella que's veia continuament maltractada per aquell home fe restec. Quantes vegades l'havia vista plorar, quan estava sola; i no plorava sols per ella, no; plorava també per mi, per ma desgracia.

Al recordar per segona vegada la seva mare, el pobre vell feu una pausa per aixugar-se duques llàgrimes, que havien aparegut en sos ulls, i continuà son reiat posant mes vigor en ses paraules i exaltant-se per moments.

—Un dia tornant jo del meu pesat treball, al esser al portal de casa, vareig sentir la mare que cridava en una de les habitacions interiors. La ronca veu del pare's deixava sentir també amb el tó ofensiu que prenía quan parlava amb ella o amb mi.

Comprenent que sostenien una forta discussió, vareig escoltar amb ansia gran, però no'm fou possible entendre res.

Als pocs moments, un fort crit de la mare feu que jo entrés precipitadament. Lo que vareig veurer m'exaltà. La pobre dona corria per l'habitació, volguent escapar inútilment d'ell que, plè de rabia, volia pegar-li. No vareig veurer res més que un home anava a cometre l'acció més baixa que hi pugui haver; pegar a una pobre dona, indefensa!... Pegar a la meva mare!... I qui li pegaria? Ell... Aquell home sense entranyes que la tenia avorrida!... Aquell home que'ns odiava!... Aquell home que'ns havia torturat; que amb sa ferra gelosia havia fet nostra vida una continuació de sofriments!.. No; no arrivaria a tan la seva vilesa. I si no va arrivar-hi fou perquè jo, enecat, sens mirar lo que feia, boig, si, boig, completament foll, vareig abraonar-me sobre d'ell. Amb l'empenta varem rodar tots dos per terra, en lluita fera, desesperada. Per fi, mentres amb el bras dret, aleshores plè de força i vigor li oprimia son pit contra mon pit, vareig poguer-li posar l'altre mà al coll i vareig apretar fins que les meves ungles s'ensorraren en sa carn; vareig apretar mes encara, fins que la meva mà, causada d'aquella força nerviosa, no pogué més.

No era boig jo per ell? Doncs si ho hagués pogut tornar a contar ho hauria dit amb raó.—Però no; ja no ho diria mes, que ell moria allà víctima de la meva bogeria, que aquell cop, n'estie cert, feu justicia.

I la meva bogeria la vareig pagar passant anys i anys tancat en fosca presó, d'on he sortit fa poc temps. Com m'havia arrivat a estimar les quatre parets de ma trista cambra! El temps passat allà, ha sigut el més feliç de ma vida, perquè en ma solitud, m'ha semblat que jo no era boig, no; i precisament lo que mes m'ho feia creure era la injusta condemna que cumpria. Però al tornar a esser lliure, perduda ja la única persona que he estimat i que m'estimava, comprenc que tothom veu en mi, altre vegada, un boig... i un criminal. I per això busco en aquests paratges la meva solitud perduda, fent vida de bestia fera,

fins que, acabades ja les meves forces, deixi per fi aquest mon ingrát...

La pluja feia estona que havia parat i el sol tornava a brillar mes esplendorós que mai. El fresc paisatge s'havia tornat més brillant i mes hermós i l'alegria de la terra feia un viu contrast amb el trist i acompassat pas del pobre vell de barba blanca, que, apoiant-se en son bastó, s'allunyava lentament de la masia

LLUIS CASAMIJANA PLAUDOLIT.

Esclats de joia

Oh quina placidesa, quin goig més divinal trobar tota serena la blava immensitat, per veure la surtida del sol ben triomfal! I ara qui no mostra l'esguard meravellat i alhora no medita de cara a l'Orient, tornant-se les montanyes cascades d'or olent? I vibren ses onades i'l plà mentres s'inonda, i s'ou remor de besos, sospirs i riallades. Les aus es desensonyen i diuen ses tonades i resen les arbreles i'l màs enllà's deixonda. Per çó envers la quintana l'hereu emprén la via i'l moço que ja hi tresca refla d'alegria. I surten amb les vaques els meixos pel·lluents. i entorn de l'euga mare la poltra joganera, i'l bordegac rondina marxant a son darrera; vora'l torrent s'extenen els xais oh que contents! Es l' hora benaurada que tot canta a son Deu. També la font té un riure de mistica dolcesa i broda, carinyosa, la prada amb fils de neu. La flor gentil i pia bada sa exquisitesa. pró encare es molt més bella si l'aire blà la mou... Oh quina placidesa, quin goig més divinal que deixa la surtida del sol ben triomfal! Talment l'esprit s'omplena de llum, olor i rou.

MOSSÈN PERE VERDAGUER.

JOVES I VELLS

La notable revista de Ripoll, *Delit*, publica darrerament en la seva interessantíssima portada:

JOVENTUT

Nosaltres caminem, tot el món camina.

Hem començat a caminar en aquell mateix indret on ens infanta la mare.

La nostra llei i la joia nostra es en la maravella del cani, car tenim la gran fè que ens torna lleugeres les cames i scrutador l'esguard.

Nosaltres creiem i esperem la terra de promissió.

No tenim inconvenient en carregar damunt les nostres joves espatlles, als vells que tinguin l'ànima jove i la carcassa impotent per a dur-los, amb tal que ells no'ns destorbin i no vulguin deturar-nos.

Però deixarem completament abandonats a les vores a tots aquells qui s'obstinin, per tocuderia, per melinconia o per manca de fè, a fer nos romandre aturats.

La mudança es la vida.

L'atur es la mort.

Siguí damunt les espatlles de nostres fills o sostenint-nos i encoratjant-nos amb nostres energies, nosaltres volem morir caminant.»

RETRAT DE LA SRTA. LLUISA M. C.

LINOLEUM PER A. SISQUELLA

Plàstica

SALÓ PARÉS

López Morelló, veusaquí un altre imitador, dels mals imitadors, del dibuixant anglés Aubrey Beardsley, més aquest amb una decadència tan gran que gairebé ni tan sols s'ensuma.

Paciència molta, puix tots els dibuixos son fets amb uns rasgos i unes plomadetes que van tautuant els nús de les figures, sense tó ni só. Els assumptes son també escenes fantàstiques, es podrien donar la mà aquest i en Cesar de Salvador.

Es d'un efectisme tan cursi i decadent que fa engunia el pensar la bona fé invertida en aquesta obra tan mancada de sentiment estètic.

SALÓ GOYA

El senyor Goldinni exposa tot el seu *Museo* o part del seu *Museo*, que per cert n'es un d'obres dolentes i copies d'en Goya, Murillo, Tizià molt

mal fetes i que solsament per esser copies ja no tenen gens ni mica de valor, i en quant als originals en té dels senyors Mezquita, Almer, Frank Fantas, Torné Esquiús (l'únic original bó que té aquest senyor) i caricatures d'en M. Farré.

El mateix senyor Goldinni també pinta i junt amb el seu *Museo* hi barreja obres seves, que son d'una ignocència amb pretensions tan gran, que seria pecat estripar-les.

GALERIES DALMAU

Aquest any l'Isern Alié es presenta més fet en alguns quadres, fins es subtil de color i en el quadre «Dançaires» té alguns punts de contacte amb el decorativisme dels colors d'en Anglade.

Els quadres més acertats dins la fantasia dels valors es en els «Revista de Music Hall» i «Dançaires al Bar».

PERE MARCH.

ESPERANT L'HORA

(Recort de Corpus)

- Jo no sé quina pensada ha tingut el senyor Rector, al oferir-nos aquest any el pendó de la mainada; com si això no portés gasto!

-Quima, calla i tinguem la festa en pau.

-Això; vols que sempre calli, quan me sobra la raó.

--Doncs perquè ho sàpigues, li hem d'estar agraits d'haver pensat amb el nostre modest col·legi per portar el pendó de la Santa Infància a la processó que surt aquesta tarda de la parroquia.

-Això si, de lletra menuda no t'en falta, però per més que fassis no't surtiràn els comptes.

-No varem comptar air vespre, que amb lo que puja la subscripció semi-forçosa que varem fer entre la canalla veniem a nivellar els gastos?

-Si, però tu ja saps que avui dia tothom apunta i ningú tira, vull dir que amb vuit dies que ho saben tots, sols han portat els quartos el noi petit de la carnicera, el del barber i en Cayetà de casa la senyora Dolors i això que avui es la processó.

-¿I en Carlets de la bacallanera?

-¿El pendonista?... Ja t'ho vareig dir que la seva mare va enviar-nos per la Mariona de la tenda cinc duros; tres de llei, un sevillano i cinc pessetes en calderilla de un color verdós i que fa una pudor de peix pudent que cada vegada que entro al cuarto ne surto marejada.

-Aquesta pòsala a part, que servirà per a pagar al senyor Pau, director de la Banda, que es un home que mai ha sentit de nas.

-Mira no t'en fiis d'aquell *mano*, perquè es més llarc que tots nosaltres. ¿I quant t'en conta de la música?

-Set duros, però això si, han de bufar tot el camí.

-Digues que deuen esser molts.

-Me va dir que volia quedar bé i que en atenció a nosaltres i al col·legi hi posaria dos bombos, cosa que no acostuma a fer-ho en lloc. Després hi haurà un *redoblant* que ja fa cinc dies que s'enseija en el *camp de la Bota* per no fer mal de cap a ningú, uns platerets, un trompa, un cornetí i dos clarinets.

-Masses músics; se creurà tothom que es la Banda Municipal.

-Vull que quan surtim *uniformats* d'aquí, a la gent que'ns veigi, els hi caigui la baba.

-Si, els gemecs vindran després.

-Quan veigin aquell be de Deu de canalla lluint lo bó i millor de casa seva, tots arrissats, que per això vareig posar a les invitacions que era obligatori *el ir arrisado*, i amb aquella olor de pomada rosada, surtint de dos en dos, els cinc *arretgladors* al mig, amb els seus mocadors de puntes per a agafar les *vares*, el pendonista i els dos cordonistes, vestits els tres de blanc, portant en el bràs el llàs de la primera comunió que varen fer ja fa tres anys, i a radera jo, lluint la levita del senyor Quim, president del Montepío *El primer azote de Jesús*, portant cosides a la part de fóra i en el costat esquer les glorioses medalles de la guerra d'Àfrica i la del siti de Bilbao, també deixades desinteressadament per aquest solemne acte, pel senyor Mateu, avui *guarda paseos*, se-

guits de la reconeguda banda *«La Filarmónica de Agramunt»*, tocant, com aixís varem quedar, el gran *pasa-calle «El Gallo»*; no diguis, que no hi haurà cap mare de família que no plori tot seguit.

-Ja cal que vaigi per serradures.

-I ho torno a dir.

-¿I en Micaló, el fill de la pentinadora, que va dir que'ns l'enviaria vestit de Sant Joan?

-I arel ont el posarem que no fassi nosa.

-¿No anirà amb el bè?... Doncs els animals que vaigin a radera.

-No senyora, a radera ja n'hi ha prou que hi vaigi jo. El posaré devant del pendó que sempre omplirà un xic més. ¿Han trucat?... ¡Quina diada!... ¡I quan d'honor per la família!...

-Porten dos paquets de ciris i un blandó, i també ha vingut el noi del pastisser que ha portat una safata amb pastes seques, sis ampolles d'horxata de xufles i tres d'aixarop d'escorxa de ponsèm.

-Ja tenim el refrese aquí.

-Ho posaré demunt de les cadires del nostre quarto, perquè no fassi mal d'ulls a la canalla. ¿Ja tornen a trucar?...

-Deixa la porta oberta o sinó avui ens faràn malbé la campana.

-Mira qui entra. ¡I quina monada!...

-¿Qui es?

-El fill de la senyora Ignasia.

-Creu que no l'hauria conegut.

-No diguis que les criatures mudades fan un goig...

-Sobre tot quan son dels altres.

-¿I qui t'ha vestit tan maco?

-La mare.

-¡I quina faixa més maca que portes!

-No es meva.

-Bé no ho diguis, que ningú ha de saber-ho.

-¿Que es tanta bridoria?

-¡Ui!... ¿I ara?... ¡Quin bé de Deu que entra. Veniu que os vui veurer a tots.

-¿A ver?

-En Carlitos... en Rafalet... en Pauet... en Ramonet...

- *Muy bien niños.*

-Ara puija Sant Joan.

-Però on va aquesta criatura amb tan de vert sota el bràs?

-El pare m'ha dit que per fer cominar el bè, ens hem d'emportar aquest feix d'aufals.

-¿I amb aquesta garba hem de anar pel món?

-I que si hi han corredisses, me puijin a coll i que m'acompanyin tot seguit a casa.

-Ja ho tindrem present. (Me sembla que sino ve ell.)

-Are son aquí el pendonista i els dos cordonistes. ¡Quina patxoca que fan!

-¿Que me'n dius Quima d'aquest *terceto*?

-Semblen tres ninots de càn Rodó.

- *Muy bien. Requetabien están ustedes.*

-Mireu nois, aneu a sentar-se en aquells bancs i tinguen conta en tacar-se

-¿On son els *arretgladors*?

-Presentes.

-Doncs au, comenseu a repartir els ciris, i que vaiji amb ordre la sortida, mentres jo entro allí dins a posar-me la levita.

-¡Ai mare!... ¿Que ha sigut aquest terratremol?

—No t'espantis dona, es la senyal que ha donat el senyor Pau, perquè sapiguem que la banda ja es abaix.

—¡Quin susto de donar-me! Me creia que era una barrinada.

—Ja veuràs quin cop d'efecte quan sortirem al carrer.

—¡Deu fassi que no hi caiguem malalts!

—Quima corra, que'l bè se està menjant lo de la safata!

—Treulo home a puntades de peu.

—El pare no vol que li peguin.

—El teu pare que mani a casa seva.

—Jo li diré.

—¿Vols que t'acompanyi?

—¡Quima tinguis seny!

—¿Que també haig de callar?

—¿No veus que donariem un escàndol?

—Ho diré al pare.

—No se com no't dono una clatellada. Té, aguantal fort i que no't torni a escapar.

—¿Que ja estan els nois *arretglats*?

—Tots estan a punt de solfa.

—Doncs surt al balcó i fes senyes perquè la banda comensi a tocar.

—¡Quina patxoca que fa! Ningú diria que la levita sigui enmatllevada.

—¿Esteu?... Doncs au, comenseu a baixar l'escala.

—¡Quin espatec de música!

—¿I are, que ha passat que veig que tots mi-reu abaix?

—No sé.

—Dignes que puji un *arretglador*.

—Es el noi de la pantinadora que s'ha entrebancat amb la corda del bè i se'n anat escales avall.

—¿Sant Joan?

—Si senyor, s'ha fet una pelada al genoll, se li han estripat els calsetets, se li ha romput la corona i el bè a fugit com un cohet.

—Ben fet, aquella bestia m'hi sobrava.

—¿Que vol que'l vaiji a buscar?

—Tu té'n guardaràs prou.

—No pot anar aquesta criatura aixís.

—A mi que m'espliques!

—¿Que anem?

—Si, si; si no pot venir que's quedi.

Santiago Bay

—ECOS—

L'art d'escriure periodísticament, es l'art de ferir susceptibilitats.

L'article amb que davem compte del banquet an en Girona, ha desagradat an en Murià i en Murià, en sa qualitat de redactor, s'ha dirigit irat al Director i ha exigit una reparació.

Protesta el company de que'l que va fer la resenya enterés a tothom de que té cabells blancs, alguns cabells blancs, i fa constar el *protestant* que'n té més, molts més, de negres. Però lo que

l'empipa de debò es que, amb la forma que's va dir, sembla que'l clasifiquin de vell.

—Tinc trentacinc anys, no més! cridava, i'l Director, després de comprobar-ho, ha acordat que aixís es fassi públic, per a coneixement de les generacions presents i futures. Ademés, i a fi de que'ls llegidors no's creguin que s'els enganya, la cèdula i la fè de baptisme del interesat estaràn exposades en la Redacció des d'avui dia 15 fins al dia 25 del corrent, desde les 6 del matí a les 12 de la nit.

Altrament, i per a satisfer les ansies de venjança d'en Murià, el redactor autor de l'incorrecció sofrirà vuit dies de suspensió d'empleo i sou, i estarà encarregat d'assistir a totes les funcions on es donguin drames d'en Diví Pañella.

* *

Havem estat anys sense tratre català. Han vingut persones de bona fè i sentiments patriòtics i pel Setembre ens asseguren temporada en el Romea.

Es tracta de formar companyia; es cerquen bons actors; s'acut an en Borràs; no s'avenen. Si ¿eh? doncs are vos faré la guitza. I a cuita corrents s'arma una empresa de teatre català a Novetats; el gran Borràs serà l'element de força.

Després, ficat a redentor.

Veritat es, que d'un desertor no s'en podia esperar gaire patriotisme. ¿Ves quina deria de teatre català li ha agafat are al gran Enric? No s'entenia amb els de Romea? Doncs, au, a l'escena castellana altra vegada. O es que li han obert els sentits el bon negoci del *Jesús que torna* i l'èxit de *L'Auca del senyor Esteve*? O, es que a Madrid la seva estrella va de baixa? O, son les dues coses a la vegada.

Per si no fos prou, al Espanyol també diuen que hi haurà teatre català.

¡Quina afició a l'escena de casa! I tot perquè algú s'ho ha prè de bona fè. Moltes alabances, molt d'incens i a fer-li la traveta tot seguit.

* * *

Com ha sigut plaenta la visió d'aquesta noia jove i alegre menjant una roja tallada de cindria en plena via!

No tenia escrúpols del que la gent pogués dir d'ella i així, sens que ells li fessin traveta, donava satisfacció a un desig fermament subtil i era tota admirable; admirable precisament tan per la seva juvenesa i formosor com per la seva *sans-façon*, per la seva manera única de fer el seu camí sens que l'inquietessin les coses més o menys ridícoles que el seu acte posés en llavis dels qui li passaven arràn.

M'ha corprés favorablement aquella moça fresca per la seva despreocupació.

Caminava tota rígida i ritmant les passes, pujant d'en tan en tan el seu braç dret fins portar la tallada a la boca per a ferir la suaument amb les menudes dents d'ivori.

I en aquell moment he sentit damunt meu tota la amargor de no saber pintar o esculpir. Allavors hauria volgut esser pintor o esculptor per a demanar a la noia formosa que em servis de model per a un quadre o un bronze en els que ella, tota jove, menjés la cindria, tota fresca.

I a aquest quadre o a aquest bronze plé de vida i sol, l'hi hauria posat un títol: JUNY.

L'EBIS.

festa

LA COLLA GROTESCA

Hi ha com una mena de gent, que son per a mi la part grotesca dels homes i sobretot en qüestions i afers literaris. Prenem-ne uns quansevols d'ells per mostra i tractem de definir-los.

Son uns bons senyors que un jorn van formar-se en un ambient determinat, adquirint certes idees fices, que ells creuen dogmes i de les que es volten com una groixuda cuiraca per a defensar el seu esperit. En literatura, naturalment, es refereixen sempre al fons i a la forma.

Dons bé, una volta fabricada la cuiraca, després de convencers de que els hi va bé, tal com al caragol la closca, tracten de imposar-la a tots els qui els voltren. I aquests, naturalment, s'hi neguen, no l'admeten, s'entaula una lluita, per l'etzar de la mateixa, devenen intransigents, i ja no volen veure cap més aspecte que'l que porten dintre d'ells. A més de la closca es posen ulleres fumades.

Lentament les coses van tornant al seu curs natural, cau lo que té de caure i persisteix lo que pot persistir per la mateixa raó de la seva força. I ells, allavors, inténen correr, avençar als qui caminen més ràpids, i grotescament es llencen a fer via. Més com que la closca o la cuiraca els pesa, per cada passa que fan tenen que deturar-se i pendrer aire que'l pès del fòtil els oprimeix el pit i no els deixa respirar; i per virtut de les ulleres fumades, no veuen els obstacles del camí, i lo que volien ells que signés cursa triomfal es torna una xiroia carrera de sacs, amb caigudes, rodolades i tomballons que's una delícia, font de gatzara i rialles per a els qui ho contemplen. A més de la closca i de les ulleres, s'han posat damunt del cap el berretet de pallaço. D'intransigents han devingut ridicols, i quan se n'adonen de l'èxit, criden, es revoltren i espeterneguen com una rata dins de la ratera. D'intransigents, devenen despitats.

I es quan, ja resiguant-se a no fer camí, s'apilen els uns contra els altres, estrenyent-se tan com poden per a formar una muralla, al mig de la via, per que ningú més avenci un pas d'allà ont son ells. Han arribat al seu apoteosi: Son els repatanis.

I tan se val; que'ls qui tenen de passar, passen, malgrat sia per damunt d'ells, esclafant-los la closca.

De tan apretar-se els uns contra els altres, de tan estar quietos, crien molça; aquesta de mica en mica va cobrint-los per fi, els enterra, i oh paradoxa! lo que ells volien fer una muralla, devé una catifa en el bell mig del camí.

Deu els tingui en la seva gloria, diu algú dels que passen. I altres, els més, sense recordar-se d'ells, troben que fa de bon caminar pel seu damunt. Fatal destí del qui es detura. Esser menjat per la polç o quant més fer com una mena de fita borrosa en mig del camí, que ben aviat ningú sab perquè hi es, ni que senyala.

AMBROSI CARRIÓ.

Un infeliç

D'un a un, i per intervals anaven encenent-se al llarc del carrer la doble renglera de fanals, i la llum freda i groguenca del gas quedava lluitant amb la claror cendrosa del capvespre que confonia els colors i esfumava els contorns de les coses envoltant-les en una imprecisió de somni.

Un escamot de cabres passava mandrosament fent sonar les esquelles, i aquesta nota intermitent que anava perdent-se al lluny, afegia a aquell quadro hivernal una melancolia més.

Tot doblegat pel pes dels anys i la miseria, apoiant-se amb un garrot nuós, un mendicant caminava poc a poc per l'acera.

Quan passava sota un fanal o davant del carrat de llum que eixia de les botigues, es podia observar perfectament la seva miserable figura i espellifada indumentaria.

Per sota el berret greixós i abonyegat n'eixien alguns munyocs de cabells grisos, que amb la barbota blanca i clapejada de taques de color indefinible enquadraven una fisomia aspra i solcada d'arrugues. Com un parell de cuquetes de llum entre la verdissa, brillaven a través de les espeses celles uns ulls de mirar somort i vagarós.

El vell s'aturava al lllindar de cada botiga i extenent la mà murmurava alhora uns mots intel·ligibles.

Ni falta que feia entendre'ls. Ja es veia prou lo que demanava que'ls botiguers de dintre estant i sense deixar la feina li cridaven:

—Deu vos ampari! Un altre dia, *germà!*

Paraules que si no haguessin sigut pronunciat des tan mecànicament, amb tal indiferència, haurien ofés com el més crudel sarcasme.

Però el mendicant ja hi estava fet an aquells tractes, i desapareixent del portal inhospitalari, seguia, apoiant-se amb el bastó i arrojant els peus, el seu pesat Via-Crucis.

N'hi havia alguns que ni es dignaven contestar a la seva súplica amb el «Deu vos ampari!», indiferent. No deien res, i el vell s'en anava cansat d'esperar.

L'amo del *colmado* que s'estava de colces al taulell llegint el «Papitu» alçà el cap al sentir-lo i li digué que «el principal no hi era», i tot seguit tornà a la feina de confegir un xisto que no acabava d'entendre.

Devant d'un magatzem, un parell de moços, i un dependent d'escriptori amb guardapols i el llaç a l'orella, estaven carregant un carro, i feien gran saragata dient desvergonyiments a les noies que passaven.

El mendicant s'hi dirigí, esperant amb il·lusió que entre aquella alegre colla li darien els cèntims que pidolava.

Li faltaven vuit cèntims per a completar els quinze que li calien per a poguer dormir al asil nocturn, i veia que es feia tart i tenia por de no ser ja admès.

S'apropà al grupo i, com sempre, extengué la mà bò i murmurant.

—Qué botzina, l'avi?—digué un de la colla fent ja el propòsit, com els seus companys, de rifar-se al pobre vell.

—Que em falten vuit cèntims per a anar a dormir!...

EL CABALL DESBOCAT

—A mi em falten cinquanta mil duros per a pogueu passejar amb auto—exclamà un altre creient-se haver dit la més esperitua agudes.

—Em voleu creure a mi?... Balleu una mica que us passarà el fret—digué un dels moços.

—Això mateix! i canteu allò de: *Sofia, tenia la mania...*—afegí l'escrivent.

Un rellotge tocà l'hora, i el vell s'alarmà al veure lo tart que era, i tement no pogueu entrar al asil, havent de passar la nit inclement que començava sobre un banc del passeig o en un pilot de runes a la Reforma, es defeu, per a guanyar aquells vuit cèntims, de l'últim reste de dignitat que li quedava i començà a moure desgarradament el seu còs feixuc i a barbotejar quelcom que volia ser un *couplet* amb veu esquerdada i rogallosa.

Era un efecte extrany, horrible, penós i grotesc al hora el que s'experimentava al veure i sentir al pobre infeliç que movia braços i peus pesadament, fent picar els sabatots sobre l'asfaltat de l'acera, i cantant amb veu ronca i planyívola cadencia, bò i babejant-li els llavis, una cançó de music-hall.

Però aquells barbres que el voltaven, havien deixat la feina i reien, reien, reien amb grans sacsements de tots llurs cossos, reien fins a plorar de tan riure, veient els moviments d'os domesticat que feia l'infeliç mendicant.

Per fi el vell s'aturà, i amb la mà extesa es dirigí al grup.

—Què tinyeta voleu ara?—feren ells.

—Que em falten vuit cèntims...

—Per a anar a dormir?... Això rai! Aneu a dormir al moll!...

Dugues llàgrimes roentes brollaren dels ulls del pobre home, que amb un gest de desesperació i de rabia s'en anà carrer avall...

En un moment repassà la seva vida infeliç, teixit de desventures!... Quantes il·lusions havia vist marcir-se quan més propera creia la seva realització?... Ah! com recordava a aquell àngel de la seva llur humil, la seva aimant esposa que feia tants anys li robà la Parca crudel, l'intrusa despietada!...

Recordà després al seu fill, quin infantívol somriure aconortà son cor llagat, per qui treballà amb fé i entussiasme per a pujar-lo i fer-lo home...

I amb pregón dolor, el recordà aquell fill de l'ànima, quan ja més espigat, comensava a guanyar-se la vida i li feia entreveure una vellesa feliç, a son ampar... i aquell fill tan adorat, amb folla estimació, quan el vegé vell i invàlit, el deixà abandonat!...

S'aturà un moment, indecís, però tot seguit murmurà:

—Si, si... al fi i al cap, .. soc un trasto inútil... una nosa per a tothom!... i sens vacilar ja més seguí caminant...

L'endemà, a punta de dia, es vegé surar sobre les verdoses aigües del port, tocant al moll del carbó, entre mig d'escombreries, com un pellingó més, llensat per la ciutat, el còs del mendicant...

Seguí el consell que li donaren. Anà a dormir —el somni etern— al moll.

Per mar i terra galopant
d'una branzida fantasiosa,
amb el desig que té el galan
d'aconseguir a sa formosa;

d'un bot pujant a dalt del cim
per a abastar l'altívol serra,
o devallant a baix l'abim,
entaforant-se dintre terra;

cercant secrets del infinit,
el trot no para día i nit,
esperitat, rompent la brida...

—El teu afany de creació
no pot parà, Imaginació,
mentres alena nostra vida.—

† CANDOR SALAMÉ.

¡¡Primavera!!

Primavera bella, primavera gentil, primavera florida, balcons florits, festa florida.

Quin goig, el diumenge de la festa florida, el Passeig de Gracia! Batalla de flors, amb serpentes (!) i quehcuna floreta escadussera—les flors van cares—molts cotxes, noies maques, vestits vaporosos, subtils... ¡Quanta bellesa! Llástima que tothom estès tan ensopit.

Si deixem de banda la festa florida, Primavera es cosa bella.

Xiulen les orenetes, i amb l'esplet de flors i aromes, broten les granissalles i'ls florncos. Surten les primeres jardineres del tranvía i al vespre cau un ruixim fresquívol dels balcons florits, sobre els transeunts granats.

Primavera benefactora! Providencia i esperança dels reumàtics, dels enamorats i dels *mantecao he laó!* Les nenes romàntiques sospiren, l'oreig es suau, l'ombra dolça, el sol element. Els poetes jovincels i amb el *ral* (o varis rals) engeguen ses escaldadores estrofes i canten el ventijol, i les fonts armòniques, i'l bosc murmurador. A l'hora ensopidora del mig dia s'empesquen—tot pujant amb el tranvía del Torrent de l'Olla—idilis entendiradors, sota d'un salzer ploraner, amb una nina de cabells d'or i ulls blaus i mitjes de color de pansa.

l' cronista, *abajo firmado*, també poeta, també conjuminador d'idilis, també somniador; sent la Primavera, s'encanta devant les flors de mil colors, es desmaia a son flaire i s'entussiasma, s'entussiasma...

S'entussiasma i's compra un berret de palla.

BARCINONENSIS.

ALEX BOIX.

1901
festa

Quan la tarde mor

Quan la tarde mor s'ouen cançoneres
dalt del campanar les campanes tristes;
l'aire s'es parat; romegueres moixes,
les remades tornen de la plana sola.
Llà d'enllà la posta fulguranta encara
posa faixa al cel; les rieres ploren;
les arbredes callen, la claror s'acaba
i una tristor dolça cau indefinida.
La Natura escolta; la verdor s'esfuma,
les campanes resen quan la tarde mor...

v. VALLESPINOSA.

EL BUTXACÓ FLORIT

Damunt del pit de la doncella clara qui era lluminosament anomenada Maria, tímidament insinuave's com l'ala blanca d'un novell colom s'insinua fóra del niu, la fina punta d'un mocadoret blanc.

Si l'haguessiu vist haurieu dit que, o la turgent coloma de son pit o el menut butxacó havien tret florida. I bé podia ser, car si per gracia d'amor son cor era florit i en sos llavis hi havia la prometença d'un ubèrrim fruitar, no havia de produir extranyesa que amb flors també, son pit s'engarlandés: i sia perquè els cors enamorats son freturosos de cercar-les, sia perquè elles de l'amor son filles, es lo cert que'l pit de la doncella era sovint bressol d'unes petites vides oloroses, que en ell esclataven a poc de nascudes i després, al cap de poc, moridores devenien en ell.

I a ben segur que si les flors parlar poguessin, haurien dit que tan plavién finir coll-tortes damunt ses tijes al ardent i pur bés del sol, com al tebi contacte de la puresa d'aquell pit.

Més la punteta blanca del mocador tímidament eixint del butxacó com l'ala blanca d'un colom novell era la flor de cada dia, la flor perpetual i la que millor esqueia damunt del pit de verge de la doncella enamorada.

Les flors son filles de la primavera i cada primavera son iguals i cada primavera son distintes; car quan un nou amor, cada any, besa la terra, en flor esclaten totes les ponceles, més les que foren un jorn no tornen a ésser, car en el món tot se renoua.

Més com que'l cor de la doncella era esclatat en l'amor en temps d'istiu, que es quan la terra es en plenitut, i son florir i son granar eternalson havien d'ésser, es per xò que si damunt son pit, les altres flors, eren sols lluminoses un moment, car a poc de cullides en marciment devenien, l'alba freseura del mocador damunt la coloma palpitant, restava sempre de la mateixa faisó, com si esperés l'adveniment de son fi i com si per aital adveniment, en frescor perpetual volgués guardar-se.

Li digué un jorn, qui d'ella era prenat.

—Plauriem de collir aqueixa flor, clara doncella; car si les que'm vareu dar que encara servo, tres besos sols, foren prou, perquè aviat fossin marcides, eixa sempre en frescor perduraria com

l'amor que jo us tinc i fora penyora del que vos me teniu a mi, doncella...

—Si us el done, que'n fareu,—replicà ella.

Llavors mirant la faç de la doncella com si en ella li fós oviradora una clara visió, a cau d'orella deixà escorre el doncell eixes paraules:

—Heu vist en un convit, damunt la taula, la color alba i rosa de les pomes—com la que ara pren el vostre rostre—que les fruiteres mostren amb ufana vel·lades pudicament pels tapa fruites; heu reparat el gest de les doncelles—que més que altres persones son curioses—quan van prenent seient entorn la taula, com amb sos glacils dits n'alcen la punta, per contemplar la fruita saborosa; així en l'etern convit de nostres esposalles, quan l'hora de les flors sia passada i el temps del granar devingut sia, a les doncelles i doncells que hi vinguin, els mostrarem dessota el tapa fruites, la fruita triomfant de l'amor nostre, qui haurà rostre d'infant i odor de pomes...

Deixeu perxò doncella que us el prengui i el servi vora meu, entant que arriba la plenitut del temps que per nosaltres de promeses curull tot just comensa.

RAMÓN GAVALDÀ RIBAS.

LLIBRES

Hem rebut un exemplar del drama en un acte den Llorens d'Otero *Boigeria*, i un del monòlec del mateix autor *Sin madre!*

Son dues obretes sense cap pretensió i que no dubtem que posades en escena han d'interessar al públic.

Agraïm l'atenció.

= NOVES =

AVÍS IMPORTANT

Advertim als col·laboradors expontanis que deuen enviar l'original en sobre obert amb la nota «Original d'impresma» i franqueijat com a tal.

Els que vulgan incloure-hi carta o enviarlo tancat per a major seguretat, incloguint-hi un segell de cinc céntims per a el pagament del carter.

De no fer-ho aixis, ho sentirem molt, però no publicarem cap treball que no s'ens envii amb aquesta forma.

El nostre bon company Ernest Enguin es troba actualment a Saragosa on ha marxat a enllestir uns plafons decoratius que li han estat comanats per a una de les propietats d'una distingida personalitat d'aquella capital.

Felicitem coralment al company i desitjem que'l viatge li sigui ben profitós.

En la propera temporada de Teatre Català que tindrà lloc al Novetats s'estrenaran, entre altres, les obres següents:

Indibil i Mandoni, den Guimerà; *Els Naufracs*, den Rusiñol; una tragedia original de l'Ambrosi Carrión; *El niu d'aligues*, de l'Apeles Mestres; *Mi*

reia, traduïda per l'Ambrosi Carrión; *Coriolà*, de Shakespeare, traducció de M. Morera i Galícia, etc.

Ben aviat el distingit escriptor Mossen Josep Palomer publicarà un interessant volúm titulat «Anècdotes Arenyenques» algunes de les quals hem pogut apreciar en el confrare *Arenys*.

En aquesta revista hem vist també una reproducció del dibuix que orna la portada d'aquest llibre, i que es una bella mostra de la pulcritut i elegància d'istil del nostre amic Marià Castells, a qui es degut el dibuix aludit.

Es d'augurar un bon èxit a la publicació d'«Anècdotes Arenyenques» i un triomf pel seu autor Mossèn Palomer.

Elisir Callol remedi de los Débiles

Com tots els anys, resultaren enguany animadíssimes les festes de Corpus que's celebren a Molins de Rei.

La processó fou lluida com de costúm, i per tots els carrers i places per on aquesta tenia que fer el seu curs, hi regnà gran tràfec i entusiasme des de primeres hores de la tarda, lliurant-s'hi grans i animades batalles de confetti i flors de ginsteta.

Els festejos que tingueren lloc en les diferents societats particulars foren: Diumenge, ball d'orquestra a la «Federació» i al «Local», i funcions al «Centre Recreatiu (on s'hi representà l'òpera *Faust*), «Alhambra» i «Centre Catalanista» (on les respectives companyies d'aficionats posaren en escena *L'héroic* i *La Xocolatereta*).

Els balls del dilluns foren també força animats. En la noxe, la entitat «Centre Recreatiu» el sarau hi fou lluidíssim, ballant'hi entre la distingida concurrència de la Societat nombrosos forasters i colònies estiuenques d'aquesta comarca.

Igualment la sala del «Centre Catalanista» es vegé assaltada de son escullit públic i altres forasters i estiuenjants, que feren el ball pesat a causa de les grosses empentes.

Que per molts anys i fins a un altre.

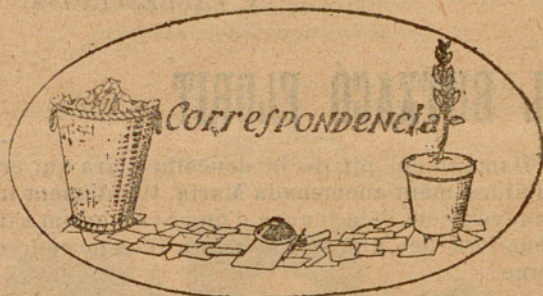
Camiseria
SANS
BOQUERIA, 32.-BARCELONA
Especialitat en camises a mida

Nostre bon amic i distingit col·laborador En Prudenci Bertrana, s'ha encarregat darrerament de la direcció del popular setmanari satíric *Cucafera*.

Degut al treball que això li ha ocasionat du-

rant aquests primers dies, ha sospès per aquest número de FESTA la publicació del seu article quinzenal. En el número vinent rependrà la seva tasca acostumada.

A causa de la defunció del corresposnal que s'ens cuidava dels cobros de les nostres suscripcions d'Arenys de Mar, Sant Celoni, Arenys de Munt, Pineda, Gualba i Santa Maria de Palautordera, preguem als nostres suscriptors d'aquests pobles que fins a tant que no'ls avisem del nomenament d'un nou corresposnal, se serveixin fer-nos l'envio dels 0.75 pessetes trimestrals a la nostra administració, fent-los avinent que deuen satisfer des de'l present trimestre de Abril a Juny.

J. Bosch i Barrera. Fassis càrrec que no podem publicar-ho tot en un dia. Ja li hem enviat el número que demana. —L. Roura Garriga. Rebut l'import del trimestre que acaba amb el present mes. En quant a les poesies, es millor que n'envii de noves. —D. Juncadella. En els seus versos hi trobem fragments i frases força bonics i ben fets, però hi han incorreccions que desdinen. —E. B. B. Son fluixetes. —B. M. Tarragó, F. Casaoliva, J. Mas, R. Batllori, J. Cortina Círrera. No'ls podem complaure. —P. Guillañà Roure. Rebut l'import de la seva suscripció. Té pagat fins a fi de Juliol. Pensem que'is llibres de l'Ambrosi Carrión formaran part de la nostra biblioteca. Tots els llibres den Carrión es an de venda en la nostra administració. La biblioteca comença a actuar, segurament, el mes vinent. Les poesies que'envia no estan pas malament; «Com na al vent» es molt bonica, però, cregui, les darreres estrofe, dedicades, el desmereixen, enten?, i elles per sí son un xic carrinclones. Vol enviar-nos quèlcom més serio? —L. d'Otero Mercès de l'envio. El preu que demana es de 5 pessetes, mensuals. —Josep Barba i Valls. No'l podem servir. —Josep Roig i Mas. Queda en cartera «Aposta». —Josep Font Sans. Quada en cartera la prosa. —Manel Riusart. La de vostè queda en panera. —Ramón Rodés i Mas (Tarragona). Més val que en comptes de raons ens envii les pessetes que'ns deu. —Llorens Casals (Reus) Fa tant temps que no veiem una pesseta de vostè que ja no'ns recordem de quin color son. Veigi, veigi de refrescar-nos la memoria. —Antoni Dordal. De resultes d'haver llegit la seva poesia ha caigut un redactor malalt. ¡No hi torni pas! —R. Batlle Gordó. Serà servit; suposem, no obstant, que vostè ja deu pensar que no s'altres no hi tenim res que veure amb tot això. Si envia les seves opinions en un article no tindem cap inconvenient en publicar les. Molt al contrari. —Queden lletres per a contestar.

FESTA

ES PUBLICA A BARCELONA I MOLINS DE REI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Molins de Rei	Ptes. 0.25 mes.
Provincies	0.75 trimestre.
Extranger	1.25

Redacció i Administració: Alfons I d'Aragó, núm. 39

Redacció a Barcelona: Rosselló, núm. 248, 3.ª, 2.ª

Imp., Alfons I d'Aragó, n.º 39.—MOLINS DE REI